

Nefndasvið Alþingis
Austurstræti 8-10
150 Reykjavík

Reykjavík, 14. október 2014

Efni: Umsögn Samtaka iðnaðarins vegna breytinga á lögum nr. 50/1988 um virðisaukaskatt, brottfall laga nr. 97/1987 og breytingu á lögum nr. 90/2003 um tekjuskatt, mál nr. 2. og umsögn um frumvarp til laga um ýmsar forsendur frumvarps til fjárlaga fyrir árið 2015, 3. mál.

Jákvæðar breytingar á virðisaukaskattskerfinu

Samtök iðnaðarins taka undir þau meginsjónarmið sem lögð eru fram í frumvarpinu um kerfisbreytingar á virðisaukaskatti. Hækkun neðra þreps virðisaukaskatts úr 7% í 12% og lækkun efra þreps skattsins úr 25,5% í 24% hafa jákvæð efnahagsleg áhrif. Breytingarnar eru til þess fallnar að auka skilvirkni skattkerfisins og jafna samkeppnisstöðu í atvinnulífinu. Samtökin fagna því að skattstofnar séu breikkaðir og bilið milli þrepanna minnkað enda hefur það verið stefna Samtakanna um árabíl að minnka eða eyða bilinu.

Að mati Samtakanna hafa breytingarnar jákvæð áhrif á neytendur jafnvel þótt matvælavæðing hækki lítillega. Ekki er ástæða til að óttast minnkandi eftirspurn að neinu ráði eftir flokki matvæla enda hafa aðgerðirnar í heild sinni aukinn kaupmátt. Virðisaukaskattur hentar illa til tekjujöfnunar og staðfestir neyslurannsókn Hagstofunnar það sem og rannsókn AGS á virðisaukaskattskerfinu. Áhrif breytinga á kerfinu eru því, að mati Samtakanna, jákvæð fyrir heimilin í landinu og atvinnulífið í heild sinni.

Afnám vörugjalda fagnaðarefni

Samtökin fagna því að fella eigi brott lög nr. 97/1987 um vörugjöld. Samtökin hafa ítrekað bent á að innheimtukerfi vörugjalda af matvælum, einkum hinn svokallaði sykurskattur, sé afar flókið og kostnaðarsamt bæði fyrir framleiðendur og hið opinbera. Vörugjöldin voru ógagnsæ skattlagning sem voru neytandanum falinn. Ennfremur er ljóst að skatturinn var fjarri því að skila í ríkissjóð þeim tekjum sem ætlað var. Sértekir skattar á matvæli og sykraðar vörur duga illa til að ná fram manneldismarkmiðum og hafa nágrannalönd okkar, t.d. Danmörk horfið frá slíku. Tölur og gögn sem sýna raunar fram á neikvætt samband ofþyngdar og sykurneyslu á Íslandi staðfesta þetta.

Afnám vörugjalda mun ennfremur hafa jákvæð áhrif á samkeppnisstöðu margvíslegra annarra innlendra iðnframleiðenda sem hafa þurft að bera vörugjöld og jafnvel verið með skerta samkeppnisstöðu gagnvart innflutningi. Afnámið hefur jákvæð áhrif á byggingariðnaðinn í heild sinni enda hafa margvíslegar byggingarvörur borið há vörugjöld án þess á bakvið það liggi skynsöm skattaleg rök. Í heild sinni fagna samtökin því að til stendur að afnema lögin.

Varðandi 100% endurgreiðslu VSK vegna vinnu á byggingarstað

Undanfarin ár hefur verið í gildi heimild til endurgreiðslu 100% virðisaukaskatts vegna vinnu á byggingarstað. Að óbreyttu lækkar endurgreiðsluhlutfallið í 60% um næstu áramót. Þessu kerfi var komið á fót árið 2009, annars vegar til að bregðast við slæmu atvinnuástandi í byggingariðnaði og hins vegar til að hvetja til vinnuskapandi framkvæmda. Auk þess að hækka greiðsluhlutfallið í 100% þá var gildissviðið víkkað út til mikilla muna. Áður var eingöngu vinna við íbúðarhúsnæði endurgreiðsluhæf en um leið og hlutfallið var hækkað þá var orlofshúsum og húsnæði í eigu sveitarfélaga bætt við. Hið síðastnefnda var gert til að auka framkvæmdafé sveitarfélaganna sem hafði dregist alvarlega saman eftir hrunið 2008. Hvað varðar hækkaðar endurgreiðslu íbúðarhúsnæðis og þá sérstaklega orlofshúsa var ástæðan ekki síst að til að skapa hvata til heiðarlegra viðskiptahátta og draga úr svartri atvinnustarfsemi í byggingariðnaði og þá með tekjuhagsmuni ríkissjóðs að leiðarljósi. Vissulega hefur atvinnuástand í byggingariðnaði batnað mikið og ekki sérstök ástæða til aðgerða til að bregðast við því að hálfu stjórnvalda. Hins vegar er margt sem bendir til að umtalsverður þrýstingur sé á að viðskipti í greininni séu nóttalaus. Að mati Samtakanna er mikilvægt að hvati sé til þess að öll viðskipti í þessari grein séu uppi á borðum og þá er 100% endurgreiðsla VSK vegna vinnu á byggingastað einföld og hagkvæm aðgerð sem líkleg er til að hafa jákvæð áhrif á tekjur ríkissjóðs.

Samtök iðnaðarins leggja því til að fest verði í sessi í lögum nr. 50/1988 umrædd 100% endurgreiðsla vegna vinnu á byggingastað, í það minnsta að heimildin verði framlengd um eitt ár. Vel mætti hugsa sér að heimild sveitarfélaga til að nýta sér 100% endurgreiðslu VSK á byggingastað verði felld niður enda óheyrt að viðskipti sveitarfélaga vegna byggingaverkefna fari fram undir borðum.

Áhrif á vísitölu byggingarkostnaðar

Rétt er að benda á að ef hætt verður með 100% endurgreiðslu um næstu áramót mun það óhjákvæmilega leiða til umtalsverðrar hækkunar á vísitölu byggingarkostnaðar. Þegar 100% endurgreiðslunni var komið á hækkaði vísitalan í einum vettvangi um 2,6% í mars 2009 sem olli margvíslegum áhrifum þar sem verksamningar, leiga og lán eru verðtryggð með vísitölunni. Breyting um næstu áramót mun leiða til mikillar hækkunar á vísitölunni með tilheyrandi hækkunum á kostnaði verkkaupa í verðtryggðum verkum sem kunna í mörgum tilfellum að vera opinberir verkkaupar.

Tryggingagjald og atvinnuleysistryggingar

Samtök iðnaðarins gera ekki athugasemd við styttingu þess tímabils sem heimilt er að greiða atvinnuleysisbætur og telja skynsamlegt að hafa sem mestan hvata fyrir atvinnuleitendur að komast sem fyrst út á vinnumarkaðinn. Hins vegar hefur þessi stytting í för með sér að útgjöld Atvinnuleysistryggingasjóðs lækka um 1,1 milljarð á ári án þess að tryggingagjaldið lækki. Eðlilegt væri að tryggingagjald myndi lækka með tilsvarendi hætti eða um 0,11% vegna þessa.

Ennfremur felur frumvarpið í sér að hlutdeild lífeyrissjóða í tekjum af almennu tryggingagjaldi lækki útgjöld ríkisins um 650 milljónir og frestun á framlagi ríkisins til starfsendurhæfingarsjóða lækkar útgjöldin um 1.300 milljónir. Með þessu er ríkið í reynd að leggja það á lífeyrissjóði og atvinnurekendur að fjármagna þessa starfssemi. Samtök iðnaðarins mótmæla þessu.

Um úrvinnslugjald á raf- og rafeindatæki

Samtök iðnaðarins styðja að umsjón með söfnun á raf- og rafeindaúrgangi sé flutt til Úrvinnslusjóðs enda sé hagkvæmni í því að nýta kerfi og þekkingu Úrvinnslusjóðs í stað þess hafa sér kerfi til að safna þessari tegundar úrgangs. Samtökin vekja athygli á að tölur sem lagðar eru fram í frumvarpinu voru unnar á síðasta ári og beina því til

nefndarinnar að skoða, með Úrvinnslusjóð, hvort tilefni sé til lækkunar miðað við þróun mála síðasta ár.

Virðingarfyllt
F.h. Samtaka iðnaðarins

Two handwritten signatures in blue ink. The first signature is 'Almar Guðmundsson' and the second is 'Bjarni Már Gylfason'.

Almar Guðmundsson
framkvæmdastjóri SI

Bjarni Már Gylfason
hagfræðingur SI